

Tisková zpráva

Lucemburk 21. listopadu 2022

Nedostatečná koordinace omezuje dopad financování, které EU poskytuje na oblast výzkumu a inovací

Synergie mezi mnohamiliardovým programem EU na financování výzkumu Horizont 2020 a evropskými strukturálními a investičními fondy (fondy ESI) nejsou plně využívány, uvádí se v nové zprávě Evropského účetního dvora (EÚD). V období 2014–2020 ještě nefungovaly některé základní prvky, které jsou k vytváření těchto synergií potřeba. Evropská komise a orgány, které příslušné fondy v zemích EU řídí, nespolupracují důkladným způsobem, a orgány řídící fondy v členských státech často pracují v oddělených a izolovaných strukturách, které jim neumožňují využívat fondy tak, aby se vzájemně doplňovaly. To omezuje provádění investic do oblasti výzkumu a inovací a je překážkou snah překlenout rozdíly, které v Evropě mezi jednotlivými státy v této oblasti jsou.

Pro období 2014–2020 vyčlenila EU na oblast výzkumu a inovací 12 % svého rozpočtu, což bylo historicky zatím nejvíce. Z těchto finančních prostředků bylo 76,4 miliardy EUR z programu Horizont 2020 a téměř 41 miliard EUR z evropských strukturálních a investičních fondů. Auditóři zkoumali, zda Komise a řídicí orgány v zemích EU podnikly nutné kroky k tomu, aby se mezi těmito zdroji financování vytvořily synergie, a aby tak byl zajištěn větší účinek fondů, než jakého by dosáhly samostatně.

„V době, kdy občané závisí na našich vědcích a inovátorech v tolika zásadních oblastech – ať již je to vývoj očkovacích látek, nebo energetika či ekologická a digitální transformace –, musíme dopad financování oblasti výzkumu a inovací maximalizovat“, uvedla členka EÚD Ivana Maletíková, která tento audit vedla. „Na první pohled se může zdát, že program Horizont 2020 a evropské strukturální a investiční fondy jsou dva různé světy, které spolu nemají mnoho společného. Když se ale budou vzájemně doplňovat, mohou dosáhnout většího dopadu. K tomu je ale potřeba, aby od samého začátku (tj. jak při koncipování programů, tak při jejich realizaci) probíhala spolupráce.“

Auditóři zjistili, že některé faktory, které mají zásadní vliv na vytváření synergií mezi uvedenými fondy, se v období 2014–2020 ještě plně neprojeví. Zaprvé, nebyla sladěna pravidla fondů. V období 2021–2027 Komise podnikla v tomto ohledu nápravná opatření, ale teprve budoucnost ukáže, zda změny budou mít očekávaný dopad. Zadruhé, ačkoli se v období 2014–2020 spolupráce v rámci Komise zlepšila, spolupráce mezi Komisí a členskými státy a také uvnitř členských států byla často neucelená. Zatřetí, přestože je velmi důležité mít informace o projektech a příjemcích financovaných jak z programu Horizont 2020, tak z fondů ESI, neexistovala do března 2022 žádná komplexní databáze projektů financovaných z fondů ESI. Databáze, která byla následně vytvořena,

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

dále stále není kompatibilní s databází programu Horizont 2020. Čtvrtým faktorem jsou odborné znalosti a řídicí schopnosti řídicích orgánů v zemích EU, které navzdory podpoře Komise vykazovaly nedostatky.

Pro realizaci synergií je třeba, aby se s nimi vhodným způsobem počítalo už v dokumentech strategického plánování, tedy od rané fáze. Auditori však zjistili, že v dokumentech strategického plánování pro fondy ESI bylo jen málo odkazů na synergie s programem Horizont 2020. Kromě toho byly priority stanovené v těchto strategických dokumentech často příliš obecné, což možné zaměření na investice a vytváření synergií komplikovalo. Oblastí, která byla obzvláště podceňena, byla synergie plynoucí z využití financování z fondů ESI na využívání výsledků z výzkumu a inovací u projektů programu Horizont 2020. Hlavním důvodem pro to bylo, že řídicí orgány fondů ESI jednoduše nevěděly, jak takovéto synergie vytvořit nebo jak výsledky projektů programu Horizont 2020 najít. Dle auditorů to představuje promarněnou příležitost pro přenos výsledků z oblasti výzkumu a inovací do praxe. Dalším příkladem je tzv. pečeť excellence, což je značka kvality pro návrhy projektů pro program Horizont 2020, které byly kladně vyhodnoceny, ale které kvůli nedostatku zdrojů nakonec neobdržely financování. Tato pečeť excellence má potenciál usnadnit financování v rámci fondů ESI. Byla však využívána jen v malé míře. Některé další synergie – například podpora výzkumných středisek z fondů ESI, aby se projektům pomohlo v soutěži o selektivnější financování z programu Horizont 2020 – se obecně realizovaly.

Základní informace

Horizont 2020 a jeho nástupnický program Horizont Evropa se zaměřují na excelenci, zatímco cílem evropských strukturálních a investičních fondů je snižovat rozdíly mezi regiony, a to také podporou oblasti výzkumu a inovací. Synergie jsou obzvláště důležité pro země, které v oblasti výzkumu a inovací zaostávají, neboť umožňují koordinovat využívání prostředků programu Horizont 2020 a fondů ESI, aby se byl zajištěn větší účinek, než jakého by tyto programy dosáhly samostatně. Na období 2021–2027 byl na oblast výzkumu a inovací vyčleněn v rámci programu Horizont Evropa a fondů ESI ještě větší objem prostředků a zvětšil se i důraz kladený na synergie.

Zvláštní zpráva 23/2022 „Synergie mezi programem Horizont 2020 a evropskými strukturálními a investičními fondy – potenciál těchto synergií není dosud plně využíván“ je k dispozici na [internetové stránce EÚD](#). Doplnuje [zvláštní zprávu 15/2022](#) EÚD o opatřeních na rozšíření účasti v programu Horizont 2020.

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502